

man laver en særlig Driftsfond og fastsætter den til 7 Mill. Kr., er det da Meningen at ville sige til Statsbanerne: Nu skulle I fremtidig hjælpe jer med disse 7 Millioner, I skulle betragte jer, som om I var et privat Selskab, hvis hele Driftsøkonomi slet ikke mere kommer Statskassen ved? Jeg kan ikke ret se, at dette vilde være et synderlig anbefalelsesværdigt Arrangement. Hvis Statsbanerne til en Tid kunde hjælpe sig med 6 Millioner, og saaledes vilde faa 1 Million til overs, skulde de altsaa f. Eks. indsætte disse Penge til Forrentning i en Bank, hvor de formodentlig kun vilde indbringe en meget lav Rente, thi Pengene skulde staa til Disposition fra Dag til Dag eller i alt Fald med kort Varsel. Og hvis omvendt Statsbanerne til Tider havde Brug for mere end 7 Millioner, for 8 eller 8½ Million, skulde de da lige som en Privatmand gaa hen til en Bank og laane Resten der? For det første forekommer det mig, at hvis Statsbanerne optage Laan i en Bank, er dette en Form for Statslaan, og jeg skulde være tilbøjelig til at mene, at en saadan Ordning forudsætter, at der gives en udtrykkelig Lovhjemmel derfor. Men jeg kan dernæst ikke tro, at dette Arrangement vilde være finansielt fordelagtigt, thi uden Tvivl vil en Bank behandle Statsbanerne ligesom enhver anden Kunde, altsaa forlange af dem, at de skulde betale den almindelige Diskonto, formodentlig med et Tillæg af 1 pCt. i Provision, saaledes at Pengene f. Eks. under de nuværende Forhold neppe vilde være at faa under 6½ à 7 pCt. Jeg kan ikke ret indse, at dette just vilde være nogen fordelagtig Ordning. Jeg kunde imidlertid tænke mig, at man vilde sige: Ja, men Meningen er den, at de 7 Mill. Kr. er Maksimum af, hvad Statsbanerne behøve, Maksimum af, hvad de skal have Lov til at have anbragt som Driftskapital i Forretningen. Men hvis dette er Meningen, hvorledes skal jeg da forklare mig, at man for Tiden tillader Statsbanerne at bruge 8—8½ Mill. Kr.? Dette vil jo i saa Fald kun kunne forklares som Slendrian. Man ser igennem Fingre med, at Statsbanerne undlade at indbetale i Statskassen de Penge, som ere overflødige. Hvis det virkelig er saa, at Statsbanerne kunne hjælpe sig med 7 Mill. Kr., er det simpelthen slet Administration, at man tillader dem at bruge 8—8½ Mill. Kr., og det paahviler da den ærede Finansminister at sørge for, at Statsbanerne indbetale det overskydende. Hvis det derimod ikke er Slendrian, hvis det tværtimod er

Tilfældet, at Statsbanerne ikke kræve flere Penge end nødvendigt, og at de til Tider ikke kunne komme igennem med mindre end 8—8½ Mill. Kr., saa er det mig ganske uforstaaeligt, hvorledes den Omstændighed, at man lader 7 Mill. Kr. fremtidig kalde for en Driftsfond, skulde bevirke, at Banerne kunne hjælpe sig med færre Penge end nu, da de samme 7 Mill. Kr. kaldes Statskassens Tilgodehavende. Hvorledes jeg end ser paa det, kan jeg ikke faa Øje for, at der ved hele dette Arrangement vil opnaas noget som helst ud over det, der ligger lige umiddelbart for Dagen, nemlig at skaffe den nuværende Finansminister 7 Mill. Kr. til Disposition.

Jeg gaar nu til det 3die Formaal, som Loven nævner, det er Udlaan til Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere. Loven, som blev vedtaget i 1899, tillader, som bekendt, at Statskassen i dette Øjemed udlaaner 2 Mill. Kr. om Aaret i de første 5 Aar. Den første hertil sigtende Bevilling er optagen paa Finansloven for det løbende Finansaar, og det siges, at der af det Statslaan, som vi optog i Foraaret, ikke vil blive noget til overs til Dækning af denne Udgift, naar samtlige Jernbaneudgifter ere blevne dækkede. Det foreslaas altsaa nu at lade det ny Laan tjene til Dækning saavel af de 2 Mill. Kr., som ere optagne paa Finansloven for det løbende Finansaar, som ogsaa til Dækning af de 2 Mill. Kr., som ere optagne paa det kommende Aars Finanslov, altsaa tilsammen 4 Mill. Kr. — Endelig det 4de Øjemed, hvortil Laanets Restbeløb, som vil være 3 Mill. Kr., med Fradrag af Kurstab, skal kunne anvendes, er yderligere Jernbaneanlæg i Henhold til Lov af 8de Maj 1894. Da de Udgifter af denne Art, som findes optagne paa Finansloven for næste Aar, kun ere 200,000 Kr., vil der altsaa ogsaa her blive en betydelig Sum tilovers til Dækning af Udgifterne i en fjernere Fremtid.

Naar jeg da nu sammenfatter alle de Udgifter, som i Henhold til det her udviklede ville være at afholde af det her tilvejebragte Statslaan i det kommende Finansaar altsaa indtil 1ste April 1902, saa er det: for det første Udgifterne til Jernbaneanlæg efter Lov af 27de April 1900, det er 2,140,000 Kr., dernæst Udlaan til Jordlodder for Landarbejdere 4 Mill. Kr. og endelig Udgifter til Jernbaneanlæg efter Lov 8. Maj 1894 200,000 Kr. Dette er tilsammen 6,340,000 Kr. Derimod bliver hele Restbeløbet, altsaa omtrent 18 Mill. Kr. henliggende i Statskassen til fri Raadighed for